

УДК:336.7

Кохан І.В.

к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ

Дорош Є.І.

здобувач ОР бакалавр
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ АКБ «ЛЬВІВ»

Для банківських установ важливо ефективно здійснювати управління кредитною діяльністю банку, а саме: оцінкою кредитного портфеля, адже кредитна діяльність приносить основні прибутки банківській установі. З огляду на воєнний стан в Україні та економіко-політичну ситуацію у світі, на сьогодні постає питання ефективного управління кредитною діяльністю банку. Неефективне управління кредитним портфелем та зростання проблемних кредитів призводить до підвищення ризиків здійснення кредитних операцій, що призводить до настання збитків та втрати вкладених ресурсів, тому основне завдання управління банківською установою – це вдосконалення механізму управління кредитним портфелем.

Комерційні банки - це установи, функцією яких є кредитування суб'єктів господарської діяльності та громадян за рахунок залучення коштів підприємств, установ, організацій, населення та інших кредитних ресурсів, касове та розрахункове обслуговування народного господарства, виконання валютних та інших банківських операцій, передбачених законом. Вони виступають важливою ланкою кредитної системи України, що належать до другого рівня банківської системи [1].

Станом на 1 січня 2024 р. розмір кредитного портфеля становив 6794,99 млн.грн. Основні принципи, за якими формується кредитний портфель банку - принцип максимальної диверсифікації кредитного портфеля між індивідуальними позичальниками та за видами господарської діяльності (секторами економіки).

Банк щомісячно здійснює аналіз концентрації кредитного ризику за сумами кредитів, наданими у сектори економіки. Такий аналіз визначає найбільшу концентрацію кредитів у кредитному портфелі за видами економічної діяльності та є невід'ємною складовою управління кредитним ризиком [2].

Загальна сума кредитів 10 найбільших позичальників Банку на 31 грудня 2022 року становила 529 234 тис. грн., або 11% від кредитного портфеля до вирахування очікуваних кредитних збитків, на 31 грудня 2021 року - 525 466 тис. грн. (11%) [3].

Проаналізуємо темп приросту статей структури кредитів за видами економічної діяльності за 2021-2022 роки (табл. 1):

Таблиця 1

**Структура кредитів за видами економічної діяльності за
2021-2022 роки, тис. грн. [3]**

Вид економічної діяльності	31.12.2022		31.12.2021		Темп приросту, у %
	сума	%	сума	%	
1	2	3	4	5	6
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1 499 744	32%	1 445 876	31%	3,72
Переробна промисловість	1 055 397	22%	958 816	21%	10,07
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	765 227	16%	733 318	16%	4,32
Фізичні особи	356 023	8%	406 670	9%	-12,45
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг	343 821	7%	356 479	8%	-3,55
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	258 920	5%	252 899	5%	2,38
Будівництво	120 366	3%	114 782	2%	4,86
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	50 443	1%	61 042	1%	-17,36
Державне управління	610	0%	933	0%	-34,62
Інші	300 046	6%	320 510	7%	-6,38
Усього кредитів та заборгованості клієнтів без резервів	4 750 597	100%	4 651 325	100%	2,13

На кінець звітного року АТ АКБ «Львів» мав достатній рівень ліквідності, що підтверджується перевищенням граничних розмірів нормативів ліквідності комерційних банків, встановлених НБУ:

- значення коефіцієнту покриття ліквідністю (liquidity coverage ratio - LCR) за всіма валютами становило 237,11% та в іноземній валюті - 847,53% (норматив - не менше 100%).

- значення коефіцієнту чистого стабільного фінансування (Net Stable Funding Ratio - NSFR) складало 124,12% (нормати - не менше 90%).

Станом на 31.12.2022 АТ АКБ «Львів» дотримується усіх нормативних вимог НБУ: значення нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) складає 16,55 % від регулятивного капіталу (нормативне значення не більше 25 %), нормативу великих кредитних ризиків (Н8) - 52,34 % (нормативне значення - не більше 800 %), максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9) - 1,49 % (нормативне значення - не більше 25 %).

Таким чином, кредитна діяльність АТ АКБ «Львів» здійснюється під

впливом нестабільної фінансово-економічної та соціальної ситуації. Внаслідок впливу воєнних дій банки змушені оперативно реагувати на зовнішні зміни та застосовувати сучасні методи управління ризиками. Під час аналізу кредитного портфеля АТ АКБ «Львів» виявлена позитивна динаміка кредитування фізичних осіб, що свідчить про збільшення довіри населення, а також про ефективну політику банку щодо управління кредитними ризиками. Також, банк пропонує послуги фізичним та юридичним особам, які розділяють його принципи довгострокового економічного зростання та розвитку Західної України. Основна увага приділяється обслуговуванню малого та середнього бізнесу. Особливий наголос акцентується на виробничому секторі, зокрема на виробниках сільськогосподарської продукції, які роблять вагомий внесок в економіку України за обсягами виробництва та кількістю робочих місць.

Список використаних джерел:

1. Андрущак Є.М., Фуфалько В.С. Вплив фінансово-економічних чинників на управління кредитним портфелем комерційного банку на прикладі АТ АКБ «Львів». *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2021. № 64. С. 25–30.
2. Левандівський О.Т. Криховецька З.М., Кохан І.В. Сучасні тенденції функціонування банківської системи України. *Агросвіт*. №3-4. 2023. С.97–104. Електронний ресурс. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/1077/1087>
3. Офіційна фінансова звітність АТ АКБ «Львів». URL: <https://www.banklviv.com/finansova-zvitnist>

УДК 336.7

Мацьків В.В.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ

Петрук В.В.

здобувачка ОР магістр
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ

ЕФЕКТИВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ПОТЯСІНЬ

Сучасна українська економіка переживає один із найскладніших періодів за свою новітню історію. Війна та демографічні зміни призвели до